శ్రీరస్తు.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః

శ్రీ సీతారామతారావళి.

26/1914

శ్రీరామాకృతిఁ దాల్చి సంతసమునన్ సీతామహాదేవితోఁ దారంజిల్లుచుఁ గాకినాడపురిలో ధన్యాళితో నొప్పు సూర్యారాయాఖ్యుని పేటలోన ఘనులై రాజిల్లి యున్నట్టి సీతారాముల్ గరుణా[illegible] దరే ధ్యానింతున శ్రాంతముల్॥

సీసపద్యములు.

శ్రీరామనీదివ్య చారిత్రములనెంచి ఘనగుణస్ఫూర్తిని గడుఁదలంచి । యతిరాజ పదములకతిముదంబున మ్రొక్కి తన్నిబంధనల నేఁదలను బూని । యఖిలదాసజనాళి కంజలిమొనరించి వారి నిశ్చల భక్తి వరుసఁ బొగడి । కవిజనప్రవరుల ఖ్యాతిని గొనియాడి సద్గ్రంథరచనలఁ దగనుతించి । కానుకగ నీకు నొక్క నక్షత్రమాల । నిడఁగఁ గోరిక కలిగియే నిరుపజేడు । సీసములఁ జేసి యొసఁగెదఁ జిత్తగింపు ॥ పతిభవకామ సీతాసమేత రామ॥ 1

వసుధనమరవాది వంశజాతుండను వేంకటాచార్యాఖ్య వెలయువాఁడ విషయానురక్తినే విడువ నేరనివాఁడ నార్యతిరస్కారమునఁ గ బెగడ । ధన కాంక్ష దుష్కర్మ తతిఁ జేయువాఁడను మఱియు నహంభావ మగ్నజనుఁడ । నీజ్ఞాన లేశమ్ము నేనెఱుంగనివాఁడఁ బరనింద గలిగెడు భయముఁ జూడ । నైనఁ గృపను బాత్రుఁడ నగుటఁ జేసి । నిన్ను వర్ణింప గడఁగితి నిష్కళంక । దయను గోరిక సమకూర్చి ధన్యుఁ జేయు॥ వి[illegible] 2

వైకుంఠపట్టణవాసంబుఁ గావించు దేవుఁడవిచటికే తెంచియుం
టి ఆనవరత్న సింహాసనంబునువీడి యీయాసనంబునం దిమిడియుంటి ।
అచటిగానంబుల హాయి విసర్జించి మాగానరుచులకు మరగియుంటి ॥
అచటిదాసవ్యజ నాళిగొప్పగనుండ సూక్ష్మవ్యజనములఁ జొక్కుచుంటి
। నహహా! భక్తులయెడఁ గృపనభినుతింపఁ । దరమె? శేషునకైనను
దలఁపవశమె । యెంతవాఁడవు! సహించి తెంతకరుణ ! ॥సీత॥ 3

అందుఁ జూచిననీవ యిందుఁజూచిననీవ యందునిందునుగల వెం
దులేవు? తెలిసినవారికిఁ దెల్లంబుగానుందు పెఱవారికిని నీవ వేద్యతముఁ
డ । వగుచుబ్రహ్మాండఁబు లందెల్లనిండి సర్వంబును విష్ణుమయంబ య
నెడు । శ్రుతివాక్యమును నీవుహితవుతోఁ గాపాడి ప్రబలుచుంటివి దేవ
ప్రబలమూర్తి । నట్టివాఁడ వునీదగుగుట్టు తెలియఁ । జేయుటకుఁ గాదె
యొక పేరఁ జెలఁగియిచట । నిలచితియ్యాలయంబున నిర్మలాత్మ
! ॥సీత॥ 4

జ్ఞానులునీదు సుజ్ఞానంబుచే వెల్గు చునునీస్వరూపమ్ముఁ జూడన
త్తు । రట్టివారలతోడనత్యంతసంగతిఁ బరగువారలధికభక్తినత్తు ।ర
తినికాసను మెచ్చు హితజనులందఱు నీసొంపుఁ గాంచంగనాసవత్తు ।
రందఱివ్విధమున డెందంబులందునా నందంబుతో నేగ మందయాన ।
లందఱును జేరి యిప్పటయందు వెలసె । రాముఁడఁట! వానిసేవకు
రండుపోద । మంచు వేవేగ నీచెంత కరుగు దెంత్రు ॥ సీత ॥ 5

కరిమొఱలాలించి ఘనకోపమెసఁగ మకరి శిరంబును దుంచి
కాచినావు । సూనిని ద్రౌపది మానంబుఁగాపాడి పెసమించవల్వల నొ
సఁగినావు । అలకుచేలుఁడు కొన్ని యడుకులర్పింపంగ మించినసిరుల ర
క్షించినావు । గంధమాల్యంబులు కానుకగానివ్వనా కుబ్జసురూపగాఁ
గూర్చినావు । ఇపుడుమాచెంతకే తెంచియెంతకరుణ । వారువీరను ని
యమంబుఁ జేరనీక । సుప్రసాదము నిడుచుంటి సులభుఁడవయి ॥ సీత ॥ 6

శంఖచక్రగదాసి చాపాయుధంబులఁ జేతులఁ బూనుచు [illegible]
వుమీఱ [illegible] । దనుఁగొల్చుభక్తులఁ దగిలిబాధలఁ బె [illegible]

దుర్గింపవైచి । నిజదాస గణముల నేర్పుతోఁ బాలించి శరణాగత త్రాణ బిరుదుగొనిన । సన్ననిట ధ్వజస్తంభంబు నిలిపించి జయఘంటికాధ్వని దదలనంట । మిమ్ముఁదరియింపఁగాఁ జేయమించియిచట। నుంటినొసఁగుదు వరములనొసర వేడు । డంచుమముబిల్చుచున్న శ్రీహరి వకావె ?॥ సీత ॥ 7

దేవాలయంబులఁ దిరిగి సేవింపంగ రామదేవునివసమై రంగుమీఱ । భజనలఁగాంచంగఁ బరగసీతారామ భజనలేయగుచును బ్రభను జెలఁగెఁ । బౌరాణికులచెంత భక్తితోఁ గూర్చుండ రామపురాణంబెర మణకెక్కెఁ । జిలుకల పలుకులుచెలువుగానాలింప‘‘ రామరామా’’ యనురసములొలికె । నిటులవ్యాప్తత నొందుచునిందు నొప్పు. । సచ్చిదానంద శ్రీరామ! సదయనీదు । మయము గాఁదోఁచునిప్పటిమహిమ యేమొ ॥ సీత ॥ 8

నలరాజ శేఖరుండిలలోని జనులను న్యాయవర్తనులఁ గానడిపి మెఱసెఁ । గార్తవీర్యార్జునుండార్తిఁ జెందినవారి యాపదమాన్పుచు నవనినేలె । భీష్మ పాండు భరత పృథ్వీశులందఱు భూమిఁ బాలించిరి పూర్ణమహిమ । నిక్ష్వాకులోనగు నినవంశ సంజాతు లిలఁ బ్రసిద్ధిని గాంచి రెలమి మిగుల । నందఱకెనిమించినిన్నునీయవనియందు । నృపులలోనెల్లరాజఁడే నృపుఁడనంగ । ఘనతఁగాంచి ననీదువర్తనమువొన ?॥సీత॥ 9

ద్రావిడవేదంబుఁ దగనభ్యసింతురు వర్ణనీయులగుచువైష్ణవులును । విద్యార్థులనుగూడి వేవేలవిధముల వేదమువల్లింతురు విప్రవరులు। కోటలుపౌజులు గొప్పతారాజ్యముల్ రాణనొప్పఁగనుందురు రాజవరులు । తరుగనికలిమిచేదానపు బలిమిచే వరకీర్తిఁ గాంతురు వైశ్యజనులు । భక్తిచేశూద్రకులములుపరగునిట్టి । జాతిపడికట్లఁ బేటప్రఖ్యాతిఁ జెందె, నీవుకల్గంగ నేకాదె నిహతకలుష ! ॥సీత ॥ 10

ద్వాపరయుగమందు ధార్తరాష్ట్రింపనై యుదయించి యఁడంగ నోర్వకీవు । భీమగదాఘాతపీడితునిఁగఁ జేసి చంపించితివొకింత శంక లేక । కానిమ్మనుచు నేను బూనిపగేక్షున్న హారాజు రాజ్యమందావరం

డఁ । దొమ్మిది చోటులేనెమ్మిగుండఁగనివ్వఁ గాఁజేసితివినీవు ఘనతమఃప్రా
బి । యపుడుసాగింపఁ గలిగితి విపుడుచూడు । ఖలులఁ జేయుదు రీదా
సఘనులవనుచు । వెలసెఁబుడమిని "గలిఁ విజృంభిమిగుల ॥ వీత ॥ 11

అతఁడువీనినిదిట్టు నితఁడు వానిని గొట్టుఁ గొట్టమేలనియొకంత
ట్టె తెల్పు నతఁడుగురులదూఱు నితఁడుదుష్టులఁజేరు చేరమేలనియొకం
డూరకుండు । నతఁడు కల్లలనాడు నితఁడుకర్మలవీడు వీడమేలని యొ
కండాడుచుండు । నతఁడు వేశ్యనుమెచ్చు నితఁడుపత్నినివిచ్చు విచ్చమే
లనియొకండిచ్చనుడువు । నిటులఁభూజనులందఱుకుటిలులగుచు । నీతిఁ
బాయుచుఁ దిరుగఁగఁబ్రీతులైరి । కలిమహాత్వంబదెట్టిదో! కానిమెఱుఁ
గ ॥ వీత ॥ 12

కలిమాయచేఁగప్పఁ గావూంధకారులై దారిఁగానఁగలేకతప్పు
తోవఁ । బోవనాపదలనఁబొల్పొందు నొకయర ణ్యంబునందుఁదగిలిన
లుగడలను । బరికించిచూచియు బాటగానఁగలేక వెఱ్ఱివారలగుచు వె
క్కివేడ్వ । దారినిజూపించి ధన్యులఁజేసెడి వారెవరు లేరైరివారికచట
। నట్టివారల యజ్ఞానమనెడుతిమిర । మునునశింపఁగఁ జేయనామోద
మొంది । జ్ఞానసూర్య నొసంగితి జ్ఞానమూర్తి ! ॥ వీత ॥ 13

పామరజనులార! పరికించిచూడుఁడీ పాపపుణ్యములనఁ బరగు
రెంటు । శత్రుమిత్రతతులు జనునుమీవెను వెంటఁదగిలివారలఁ గాం
చిదారిఁగనుఁడు ॥ మంచిసెడ్డఁ గనుపించఁ జేయఁగడంగి బుద్ధియనియొ
డుసుబోధకుండు ॥ కలఁడు వానినిమదిఁ గనిపెట్టిమఱిప్రవర్తించునది
యొనుంకెదీనమతులు । దురితజాలంబు నెంతయుదోలిచివైచి । ఘనతరం
బైనసౌఖ్యంబుఁగాంచిమించి । యుండుఁడంచును దెల్పుచునుంటివరదు
! ॥ వీత ॥ 14

ఆదిజలప్రళయభీలమైయుండ వటపత్రశాయివై వనధిఁదేలు ।
చుంటివనీయుందుఁ జూడబ్రహ్మాండంబు లన్నియులీనమై యున్నసృష్టి ।
కయ్యాది యాధారమేమి సేయుదునని నాభిపద్మమునుండి నలువపాయలు
। వెసలఁజేయ నతఁడువడిఁబంచభూతాత్మకముఖబ్రహ్మాండ[illegible]

జేసె । నిలకృతత్రేత ద్వాపరకలియుగంబు । లిటులఁగలిగిలినమ్ములగు
టలుతలఁప । నీదుమహిమఁబు చేఁగాదె వేదవేద్య ! ॥ వీత ॥ 15

దానబృందముఁ నిన్నుఁ దగభక్తి వినుతింప వినుతింపనాకును వేడ్క
కలిగె । సంగీతపాఠకుల్ సరసతనిన్వాడ నిన్వాడనాకును నెమ్మిహెచ్చె ।
నీభక్తజన ములునిన్నెంచినర్తింప నర్తింపనాకుమనంబు వొడమె । నీ
ధ్యానపరులెల్ల నిన్భక్తి సేయంగ భక్తి సేయగనాకువాంఛకలిగె । దినది
నంబునసిటులనీదివ్యనామ । భజనసమకూరెనాకంచుఁబ్రబలకౌతు ।
కంబునొందుచునుంటిని గరుణహృదయ ! ॥ వీత ॥ 16

దేవరనీవగుదివ్యభోగంబులఁ; జెల్లఁబు సేసెదఁ జేటపడఁగ । వేకు
వజామున వేడ్క-తోస్వాములు మేలుకొల్పులనిన్ను మేలుకొలిపి । దంత
ధావనమ హోత్సవమును బాలభోగము రాజభోగమ్ము నమరఁజేసి ।
ధూపసేవ మఱియు దీపసేనయుఁజేర్చి పవళింపుసేవయు భక్తిమీఱఁ ।
దీర్ఘతరగోపములతోడఁ దేజరిల్ల । వివిధవినియోగములచేత విస్తరిల్లఁ ।
జేసిభోగివంచును నెంచఁజేతు రెపుడు ॥ వీత ॥ 17

తెల్లవారుతఱినిసిరతభూపాళరాగమ్ము చెలఁగును గర్ణమ్ములలర ।
నుదయ కాలంబున నుదకంబుఁదెచ్చెదు స్వాములొప్పచునుందుప్రచక్షు
లలర । సర్వవేళలయందు సత్కృపామహిమచేఁ జెల్లుఁబ్రసాదంబు జి
హ్వలలర । రాత్రికాలమున సౌరభసత్పదార్థసం చయములుదనరునా
సంబులలర । దేహమల రునుగోవెల దెసకుఁజనఁగ । నిట్టియాకర్షణోద్ధ
తిఁగట్టలేక । మాదుసంచేంద్రియములు నిన్నాదుకొనిరి ! ॥ వీత ॥ 81

పవళింపఁబన్పుగాఁబర శేషాహి నీయాసనంబైనిలచి
యుండ । శ్రీధరానీళలుసీతాస్వరూపంబుఁ జేకొనుచును నీదుచెంతఁగు
ల్క । దేవబృందంబులు తెలియభక్తగణంబు లై యుపచారంబులర
యుమండ । కిన్నరనారదుల్ చెన్నుమీఱఁగఁబాడు గీతరీతులగానవీ
థియునఁగ । సంయమీంద్రులె యగ్రసంజాతులగుచుఁ । గలిగియొంత
యునన్నిధిఘనతనుండఁ । బేటవైకుంఠ మనియెడిపేర నొప్పు
॥ [illegible] 19

తూర్యఘోషంబులతోఁ గూడుచునుభక్త భజనలుమిక్కిలిప్రో
బలిమెప్ప । దారినేగెడుజనుల్ దరికేగిహస్తముల్ ముకుళించివేగనీ
ముందునిల్వ । రాకేందుముఖులుసీరాకనిరీక్షించి హారతుల్ప్రీతితోఁ
గోరియివ్వ । జయజయధ్వనులతో సంతసమొదవంగ భక్తులందఱుని
న్నుఁ బ్రస్తుతింప । వేదనాదమ్ముచెలఁగఁగ వెంటనడచు । వారితోఁగూ
డిశ్రీవినో దయాత్ర మెసఁగ । నుందుగరుడగమనుఁ డవై పొందుగాను
! ॥ శ్రీత ॥ 20

వ్రేపల్లెలోనున్న గోపికలందఱు జలకేళిసలిపెడు సమయమం
దు । బాలకేళిదలిర్పఁ బనిగొనియటకేగి చీరలమ్రుచ్చిలి చిన్నిపొన్న ।
వృక్షంబు పైనిడివివిధనాదంబుల వేణుపూదుచునుండ వేడుకలర । చీరలు
గన్గొనవేరకయువిదలు శ్రీబాలకృష్ణుని చెంతకేగి । చనునె శ్రీకృష్ణయి
టుచేయసాహసంబు? । నంచువచియింప సరసోక్తి మించఁబల్కు । కేళి
యొప్పఁగఁబొన్న పైఁ గేరుదు గద ॥ శ్రీత ॥ 21

శ్రీరామ జయరామ చారుగుణస్తోమ జగదభిరామరాక్షసవిరా
మ । సద్గుణాంబుధిసోమసంగరరిపుభీమ భక్తవత్సలరామభవ్యనామ ।
నీలమేఘశ్యామ పాలితసుత్రామ జలధిబంధనరామ జయతురామ ।కా
కుత్స్థకులరామ కారుణ్యనిధిరామ సుందరరామనిన్ జూతురామ । పేట
వారినినన్నును బ్రేమమీఱ । నీదునామంబుఁ బల్కుటనియతిచేసి। ప్రో
చుచుండుమయనిశముపుణ్యపురుష ! ॥ శ్రీత ॥ 22

రఘువంశసంభూత రమ్యగుణవ్రాత భువనత్రయాతీతపుణ్యపు
రుష । నిఖిలలోకాధారనిర్మలమణిహార కాంతియుతశరీర గరుడగమన
ముక్తిప్రదాయకమురరాక్షసాంతక మునిజనపోషక ముదితహృదయ
। పరమపావననామ బాణగర్వవిరామ వైకుంఠపురధామ వనజనాభ ।
నీదునామస్మరణచేతని న్నుఁగలసి ।పోరికైకొందుకరుణనుబూన్పెసంగఁ
బోవకున్నను నిజమిది దేవ దేవ ॥ శ్రీత ॥ 23

పాత్రతాపాత్రతఁ బనయంగనొల్లక ధాత్రినిదలఁచినమాత్రిము
సనె । యంతలింతలుగనసంతబ్రహ్మాంశము లందుపొతలుగ పెంలంగు

చుండు । జంతుసంతానంబు లెంతయేనియుఁగొలం తలనందకుండఁజిం
తలనుబాపు । సర్వమయుండవు సర్వరక్షకుఁడవు జగదేకగురుఁడవు సా
మీవే । యనుచుశరణంటినీ వెబల్ ఘనుఁడవంటిఁ । గావుమంటిని నీ
వెనాగతివటంటి । భక్తుఁడనటంటినీవెనాప్రభుఁడవంటిఁ ॥ సీత ॥ 24

ఉభయపార్శ్వంబులనోగినమ్మవారుండి సిందుసపర్యల నెఱపు
చుండఁ । మంగతాయారుతోఁ జెంగట వెంకటేశ్వరులుండి యొక
యంశసరణిఁ జెలుపఁ । బన్నిద్దఱాళ్వార్లు పరమభక్తిదలిర్ప సన్నిధినొక
యింపుసలుపుచుండ । ద్వారికులుకడుధైర్యంబుతోనహర్నిశలుఘా
రాలొప్పనిచ్చుచుండ । నధికవైభవ మెసఁగంగనఖిలజనులు । కాంక్షు
నినుఁజూడరాఁగనుగరుణాహృదయ । మెసఁగ సాక్షాత్కరించెదీవీశ్వరే
శ ! ॥ సీత ॥ 25

మత్స్యమైజలధిసోమకుఁజంపెనీకర్త కూర్మమైకుధరమ్ముఁ బేర్మి
నైతేఁ। గిటిమైనువర్ణాక్షుఁగెడపినాఁడిసామి నరసింహుఁడై బాలుఁగరుణ
నేలె । వటువయుబలిఁ బట్టిపఱచినాఁడీహరి భార్గవుండై నృపప్రతతినడఁ
చె । రాముఁడై రావణురహిఁగూల్చెనీశౌరి కృష్ణుఁడై కంసాదిఁగీటడం
చె । బౌద్ధుఁడైయొప్పి యున్నట్టిబ్రహ్మమితఁడె । కల్కికాఁబోవునట్టి
సుజ్ఞానియితఁడె ।యంచునందఱునా నందమందుచుండ్రి ॥ సీత ॥ 26

శ్రీరామసీదగుశృంగారమునకును మంగళంబులు శుభమంగళ
ములు । శరణాగతత్రాణబిరుదునకల్లెడ మంగళంబులు శుభమంగళ
ములు । తలఁపఁదరముకాని తాలిమి కెంతయు మంగళంబులు శుభ
మంగళములు। నిర్హేతుకటాక్షనిశ్చలత్వమునకు మంగళంబులు శుభ
మంగళములు । మాతజనకాత్మజకు శుభమంగళములు । మాన్యదాస
జనాళికి మంగళములు । రంగుమీఱఁబేటకు శుభమంగళములు ॥
సీత ॥ 27

వైకుంఠనాథనావాంఛతీఱంగను జేసితిఁబద్యముల్ చెలఁగిభక్తిగా
న్కనిచ్చెడుభాగ్యగరిమవాటిల్లెనాకంచునానందంబునందుచుంటి।ముక్తి
యకుఁడవుమోహనరంగఁడ వగునీకుదాసుండనగుటఁ జేసి । ధాత్రిలోన
మి గులధన్యజనాళిలోఁ గలసితిరుగనాకుఁ గలిగెనిపుడు । శాశ్వతంబుగ
ని ప్పేటసామివగుచుఁ । బ్రోచుచుందువుగాకయిప్పురజనులను । బుధ
మినన్నే లెదవుగాక పూర్ణకృపను॥పీతభపకామ సీతాసమేతరామ! ॥ 28

శ్రీసీతారామతారావళి.

సంపూర్ణము.

శ్రీసీతారామార్పణమస్తు.

మంగు వేంకటరంగనాథరావు
బుక్కు సెల్లరు
గోదావరిజిల్లా కాకినాడ.

10712